

Bruksela, 22 kwietnia 2026 r.
(OR. en)

8411/26

COH 67
FIN 570

NOTA DO PUNKTU I/A

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada
Nr poprz. dok.:	16392/25
Dotyczy:	Projekt konkluzji Rady w sprawie sprawozdania specjalnego ETO nr 24/2025 pt. „Instrumenty finansowe w polityce spójności – środki powracające wykorzystywano jedynie częściowo” – Zatwierdzenie

1. 3 grudnia 2025 r. Sekretariat Generalny Rady otrzymał sprawozdanie specjalne nr 24/2025 pt. „Instrumenty finansowe w polityce spójności – środki powracające wykorzystywano jedynie częściowo”.
2. W myśl zasad zawartych w konkluzjach Rady w sprawie usprawnienia analizy sprawozdań specjalnych Trybunału Obrachunkowego¹ Komitet Stałych Przedstawicieli na posiedzeniu 10 grudnia 2025 r. zlecił Grupie Roboczej ds. Działań Strukturalnych i Regionów Najbardziej Oddalonych, by przeanalizowała przedmiotowe sprawozdanie według zasad zawartych we wspomnianych konkluzjach.

¹ Dok. 7515/00 FIN 127 + COR 1.

3. 11 grudnia 2025 r. Trybunał Obrachunkowy przedstawił sprawozdanie na posiedzeniu Grupy Roboczej ds. Działań Strukturalnych i Regionów Najbardziej Oddalonych. Grupa Robocza ds. Działań Strukturalnych i Regionów Najbardziej Oddalonych przeanalizowała projekt konkluzji Rady zaproponowany przez prezydencję na posiedzeniach 8 stycznia 2026 r.² i 4 marca 2026 r.³
 4. 21 kwietnia 2026 r. Grupa Robocza ds. Działań Strukturalnych i Regionów Najbardziej Oddalonych osiągnęła porozumienie w sprawie projektu konkluzji Rady załączonego⁴ do niniejszej noty, w oparciu o trzecią propozycję przedstawioną przez prezydencję.
 5. Komitet Stałych Przedstawicieli proszony jest zatem o zalecenie Radzie, by na jednym z najbliższych posiedzeń zatwierdziła jako punkt A konkluzje Rady w wersji zamieszczonej w załączniku do niniejszej noty.
-

² Dok. WK 17536/2025 INIT.

³ Dok. WK 17536/2025 REV 1.

⁴ Dok. WK 17536/2025 REV 2.

PROJEKT KONKLUZJI RADY

w sprawie sprawozdania specjalnego nr 24/2025

Europejskiego Trybunału Obrachunkowego pt.

„Instrumenty finansowe w polityce spójności – środki powracające wykorzystywano jedynie częściowo”

RADA UNII EUROPEJSKIEJ:

1. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE sporządzone przez Europejski Trybunał Obrachunkowy (dalej zwany „Trybunałem”) sprawozdanie specjalne nr 24/2025 oraz odpowiedzi Komisji Europejskiej (dalej zwanej „Komisją”) odnoszące się do tego sprawozdania;
2. ZGADZA SIĘ ze stwierdzeniem Trybunału, według którego uważa się, że instrumenty finansowe zwiększają efektywność finansowania publicznego, szczególnie ze względu na ich potencjalnie rotacyjny charakter, jako zachęta dla odbiorców do rozsądnego zarządzania finansami oraz jako czynnik wywołujący efekt dźwigni. Z drugiej strony PRZYJMUJE DO WIADOMOŚCI wnioski Trybunału, zgodnie z którym nie wykorzystano w pełni potencjału efektu rotacji i jedynie w ograniczonym stopniu ponownie wykorzystywano środki w okresie kwalifikowalności;
3. PODKREŚLA, że atutami instrumentów finansowych w ramach polityki spójności są: (i) zwiększone możliwości dostępu do finansowania, (ii) elastyczne stosowanie zachęt, które mogą odpowiadać na różne potrzeby pojawiające się na różnych etapach cyklu działalności biznesowej, (iii) możliwość wspierania długoterminowych inwestycji publicznych, które zaspokajają potrzeby w zakresie rozwoju terytorialnego;

4. ODNOTOWUJE, że ramy prawne instrumentów finansowych w polityce spójności pozwalają państwom członkowskim na zatrzymanie zasobów, które zostały wykorzystane co najmniej raz w okresie kwalifikowalności, ale środki powracające od ostatecznych odbiorców powinny być ponownie wykorzystywane zarówno w trakcie okresu kwalifikowalności, jak i po jego zakończeniu, stosownie do rodzaju instrumentów finansowych, które uruchomiono;
5. ZAUWAŻA, że w ramach kontroli Trybunał ocenił, czy skontrolowane państwa członkowskie i regiony skutecznie wykorzystują potencjał instrumentów finansowych polityki spójności w zakresie bardziej trwałego wykorzystania środków oraz czy ramy ustanowione dla instrumentów finansowych polityki spójności zachęcają do ponownego wykorzystania środków przez państwa członkowskie i regiony;
6. PRZYJMUJE DO WIADOMOŚCI ustalenia zawarte w sprawozdaniu, a w szczególności że:
- ponowne wykorzystanie środków w trakcie okresu kwalifikowalności zależy od cech danego instrumentu finansowego, ale ogólnie rzecz biorąc, jest bardzo ograniczone;
 - jednym z głównych powodów ograniczonego ponownego wykorzystania środków może być presja absorpcyjna, gdyż priorytetowe traktowanie wykorzystania środków zwróconych do instrumentu finansowego zamiast wydatkowania środków z instrumentów finansowych pierwotnie przydzielonych w ramach programów doprowadziłoby do anulowania zobowiązań, a tym samym do utraty środków UE przez państwo członkowskie lub region;
 - produkty finansowe o średnim lub długim okresie zapadalności ograniczają potencjał w zakresie ponownego wykorzystania, gdyż są inwestowane w aktywa o długim cyklu życia, często nie płynne, co oznacza, że środki powracające często stają się dostępne zbyt późno, aby można je było ponownie zainwestować w okresie kwalifikowalności;
 - ograniczone ponowne wykorzystanie środków zwróconych w okresie kwalifikowalności może również być związane z celem, jakim jest osiągnięcie efektu dźwigni poprzez pozyskanie dodatkowego kapitału na instrumenty finansowe od inwestorów prywatnych. Środki powracające wykorzystywane do rekompensaty strat inwestorów prywatnych zmniejszają kwoty dostępne do ponownego wykorzystania;

7. PRZYJMUJE DO WIADOMOŚCI opinię Komisji wyrażoną w jej odpowiedziach na uwagi, spostrzeżenia i zalecenia zawarte w sprawozdaniu Trybunału, w szczególności że Komisja już przeprowadza audyty ponownego wykorzystania środków w ramach swojego obecnego podejścia do audytu, które przyjęła na potrzeby audytów tematycznych dotyczących instrumentów finansowych, i podczas audytów zgodności i innych audytów tematycznych oraz że rozważa wzmocnienie swoich środków audytu przez przeprowadzanie audytów horyzontalnych dotyczących ponownego wykorzystania środków, a także zachęcanie państw członkowskich do jak najszybszego ponownego wykorzystywania środków powracających, z uwzględnieniem odpowiednich ram regulacyjnych;
8. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE fakt, że Komisja w pełni przyjmuje zalecenia Trybunału, ZACHĘCA Komisję do dalszego monitorowania faktycznego ponownego wykorzystania środków w obecnym okresie programowania i UZNAJE potrzebę ram regulacyjnych, które zapewnią optymalne wykorzystanie środków i ponowne wykorzystanie środków powracających, umożliwiając jednocześnie elastyczność w celu odpowiedniego reagowania na potrzeby rynku przy uniknięciu zwiększenia obciążeń administracyjnych.
-